

Prispevek socialnega dela pri oblikovanju novih konceptov institucionalnega varstva starih ljudi

Doc. dr. Jana Mali

Univerza v Ljubljani

Fakulteta za socialno delo

Vsebina

- Oskrba starih ljudi v Sloveniji
- Nova socialna zakonodaja in socialno delo
- Izgorevanje socialnih delavk v domovih za stare
- Socialno delo v domovih za stare kot odgovor na socialne stiske starih ljudi

Oskrba starih ljudi v Sloveniji

- Demografske spremembe
- Podaljševanje življenjske dobe
- Nov odnos do staranja in starosti

Mreža storitev in programov
socialnega varstva = močno
medgeneracijsko sodelovanje in sožitje

Oskrba starih ljudi v Sloveniji

- Domovi za stare: ne le institucionalno varstvo, tudi skupnostne oblike pomoči
- Neenakomerna porazdelitev oblik pomoči
- Skupnostna oskrba: potencial za razvoj tudi institucionalnega varstva

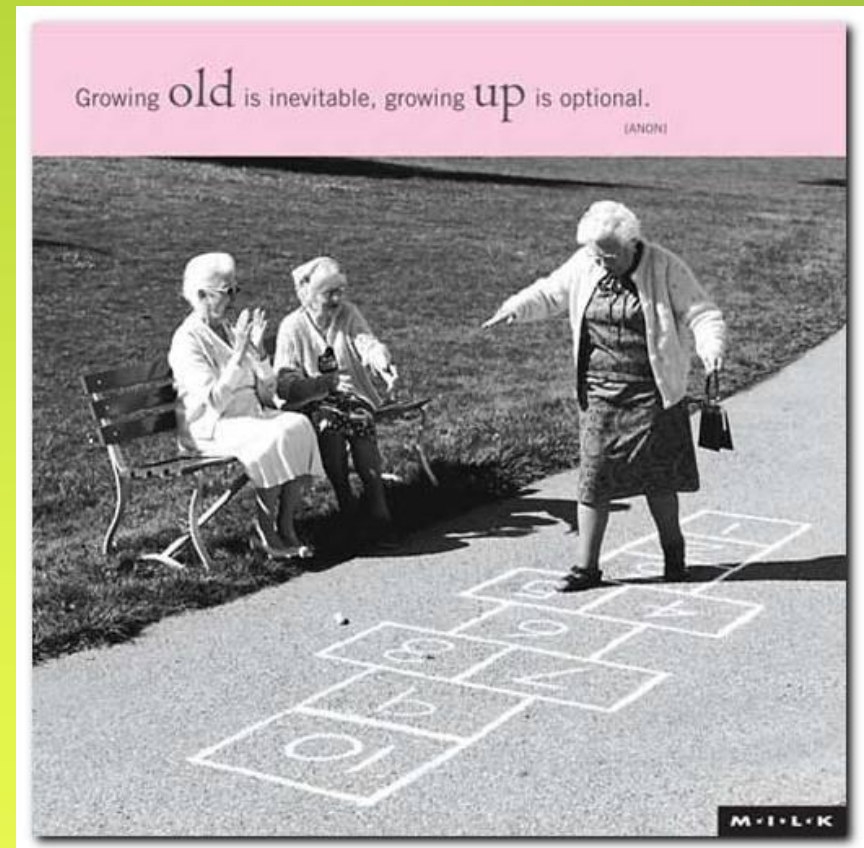

Institucionalna oskrba (domovi za stare ljudi; 16.978 stanovalcev)	<ul style="list-style-type: none">• Javni sektor• Zasebni sektor
Pomoč na domu; 6385 uporabnikov	<ul style="list-style-type: none">• Javni sektor• Zasebni sektor• Prostovoljni sektor
Dnevni center: 450 mest	<ul style="list-style-type: none">• Javni sektor• Zasebni sektor• Prostovoljni sektor

Oskrba starih ljudi v Sloveniji

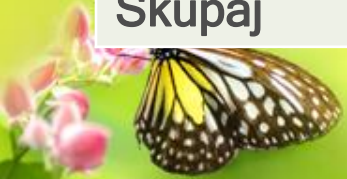
- Problem dostopnosti oskrbe; pomoč je pogosto nedostopna tako v urbanih kot ruralnih okoljih
- Potrebujemo kvantitativne in kvalitativne podatke, analize

Oskrba starih ljudi v Sloveniji

Pomoč na domu (2009)

Javni sektor	Število izvajalcev	Število uporabnikov
Domovi za stare ljudi	16	1730
Centri za socialno delo	45	2997
Neodvisni izvajalci	3	1116
Zasebni sektor		
Domovi za stare ljudi	6	182
Socialni servisi	4	282
Prostovoljni sektor		
Društva upokojencev	1	9
Drugi	1	69
Skupaj	77	6385

Oskrba starih ljudi v Sloveniji

- Medgeneracijski centri:
 - oblike usposabljanja in pomoči družinam,
 - dnevno varstvo,
 - pomoč na domu,
 - medgeneracijsko prostovoljstvo,
 - programi za ozaveščanje in usposabljanje krajanov za kakovostno in solidarno sožitje med generacijami,
 - krajevni dom
 - oskrbovana stanovanja

Nova socialna zakonodaja in socialno delo

- Zakon o socialnovarstvenih prejemkih
- Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev
- Začetno kvalitativno spremljanje: 25 intervjujev s starimi ljudmi in socialnimi delavkami

Nova socialna zakonodaja in socialno delo

- Odpovedovanje pravicam (strah, grožnja za stanovanjsko in materialno eksistenco, strah pred odpustom iz doma)
- Povečana odvisnost starih ljudi
- Povečevanje revščine vseh vrst
- Ravnanje socialnih delavk v nasprotju z doktrino socialnega dela

Izgorevanje socialnih delavk v domovih za stare

- Maša Kocman (2012): Pojav izgorelosti socialnih delavk in delavcev v slovenskih domovih za stare
- dejavnike izgorelosti doživljajo zmerno stresno, najbolj obremenjujoče pomanjkanje časa za delo s posameznikom.
- pogoste strategije za preprečevanje izgorelosti

Socialno delo odgovor na stiske starih ljudi

- Poslanstvo socialnega dela s starimi ljudmi temelji na povečevanju zmožnosti in sposobnosti starih ljudi za soočanje s težavami in reševanje problemov
- Mikro, mezo in makro raven socialnega dela

Socialno delo odgovor na stiske starih ljudi

- Mikro raven: pravica do življenja v skupnosti
- Mezo raven: razvijanje skupnostnih oblik, ki temeljijo na individualizirani oskrbi starih ljudi
- Makro raven: zakonodaja prilagojena potrebam starih ljudi

Socialno delo odgovor na stiske starih ljudi

- Prepoznavanje domov za stare kot vodilnih institucij za zagotavljanje celostne oskrbe starih ljudi je nujnost
- Stiske starih ljudi povečujejo potrebo po socialnem delu. Nova zakonodaja zmanjšuje zaupanje v socialno delo.

- Nihče ni tako velik, da ne bi potreboval pomoči - in nihče ni tako majhen, da je ne bi mogel nuditi.
(kralj Salomon)

